

Mezinárodní obchod

Přednáška 6 - 25. 3. 2024

Mezinárodní organizace a MO

Mezinárodní organizace a organizace mezinárodní obchodu

-vytvářejí **pravidla a podmínky pro uskutečňování mezinárodních obchodních transakcí**

-jejich cílem je **podpora mezinárodního obchodu**, usnadnění jednotlivých procedur a procesů a liberalizace obchodních toků

-**členství** v organizacích je **dobrovolné, ale závazné** pro plnění závěrů z jednotlivých jednání v rámci organizace

Mezinárodní organizace a organizace mezinárodní obchodu

Vliv jednotlivých mezinárodních organizací na mezinárodní obchod se liší, projevuje se přímo i nepřímo.

Přímý a silný vliv je zřetelný u těch mezinárodních organizací, které jsou na obchod přímo zaměřeny, nepřímé dopady na obchod jsou vedlejším produktem u mezinárodních organizací, které se věnují primárně jiným oblastem.

Mezinárodní organizace a organizace MO

Mezivládní

Členy těchto organizací jsou **státy**, které se prostřednictvím svého členství a jednání **snaží prosadit záměry svých zahraničně obchodních politik. Většina** mezivládních organizací patří do **systemu OSN**, z mezinárodního obchodu je ale řada výjimek - **WTO, WCO, OECD a BIS**, apod.

Nevládní

Členy nejsou státy, ale např. **podnikatelské subjekty, asociace, zájmové skupiny** se stejnými nebo obdobnými obchodními cíli.

Mezivládní organizace a MO

Všeobecná dohoda o clech a obchodu GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)

Podepsána 30. října 1947, účinnost 30. června 1948

Nejprve 15 států, postupně 23 (**včetně Československa**, aktivního účastníka jednání)

Liberalizační jednání probíhala podle předem stanovených pravidel, základem byla jednotlivá bilaterální jednání o celních sazbách jednotlivých položek obchodu – sjednané snížení celních sazeb bylo následně rozšířeno závazně v duchu doložky nejvyšších výhod na všechny členy.

Dohoda byla součástí politických a ekonomických jednání v **Bretton Wood** - vznikly také další bretton-woodské instituce **Mezinárodní měnový fond, Banka pro obnovu a rozvoj** – systémy pro obnovu poválečného světového hospodářství.

1947-1948 na konferenci o obchodu a zaměstnanosti byla vytvořena **Charta mezinárodní obchodní organizace** - **nevedla však ke vzniku Světové obchodní organizace – zablokováno senátem USA.**
Proto se stala prozatímní **dohoda GATT** základem pro liberalizaci světového obchodu **až do roku 1995.**

Všeobecná dohoda o clech a obchodu GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)

Pravidla se po celou dobu příliš nezměnila, pouze v **70.letech byl zahrnut rozvojový aspekt** (zvláštní pravidla a výjimky pro zvýhodnění rozvojových zemí) a doplněny některé plurilaterální dohody podepsané jen zainteresovanými zeměmi (např. dohoda o mléce a mléčných výrobcích, o hovězím mase, o vládních zakázkách, o civilním letectví)

Jednání o liberalizaci probíhala v **ohraničených etapách – jednacích kolech**.

Zpočátku šlo především o **snižování celních sazeb průmyslových výrobků - princip line-by line**, tj. bilaterálně o jednotlivých položkách, na výsledky multilaterální výsledek 1986 – 1994 – série nejvýznamnějších mnohostranných jednání

Uruguayské kolo – poslední pod GATT, další metody liberalizace

Liberalizace zemědělského obchodu – princip liberalizace podle dohodnutého vzorce platného pro všechny státy. Převedení netarifních překážek na tarifní – tzv. tarifkace překážek.

Všeobecná dohoda o clech a obchodu GATT

- 1947 - Ženevské kolo (Geneva Round)
- 1949 - Annecy, Francie
- 1950-51 - Torquay, Velká Británie
- 1956 - Ženeva
- 1960-62 - Dillonovo kolo (Dillon Round)
- 1964-67 - Kennedyho kolo (Kennedy Round)
- 1973-79 - Tokijské kolo (Tokyo Round)
- 1986-94 - Uruguayské kolo (Uruguay Round)

Výsledkem **prvního kola**, které proběhlo v roce 1947 mezi 23 zakládajícími státy, bylo **123 dohod pokrývajících polovinu světového obchodu** (10 miliard USD, ale v dalších kolech byl objem už nižší - 2,5 miliardy USD v roce 1956 a 4,9 miliard USD v letech 1960-62.

Kennedyho kolo v letech 1964-67 proběhlo ve znamení reformulování obchodní politiky USA. Byl přijat nový, přeshraniční přístup ke snižování cel pro průmyslové zboží. **Celní úlevy** pokrývaly odhadem obchod za 40 miliard USD (75 % světového obchodu).

Světová obchodní organizace (World Trade Organization, WTO)

WTO byla formálně založena **Marakéšskou smlouvou uzavřenou 15. 4. 1994**, která vstoupila v **platnost 1. 1. 1995**. V době založení bylo účastníky smlouvy 24 států a EU. Postupně do této celosvětové obchodní organizace vstupovaly další státy a v současnosti má WTO 164 členů; (stav k 29.7.2016 – vstup Afganistanu). Sídlí v Ženevě.

Členství na principu „**members-driven organization**“ veškeré iniciativy pocházejí od členů – **jednání (negociace) o liberalizaci probíhají v časově ohraničených obdobích** - kolech, rozhodnutí je výsledkem konsensu. Současné kolo negociací trvá od roku 2001, označuje se jako Rozvojový program z Dohá nebo Dauhá (Doha Development Agenda) nebo **jako katarské jednací kolo**.

Běžná činnost mimo negociace - soustředění na zajištění **transparentnosti obchodních politik členů** a na diskuzi k mezinárodnímu obchodu

- **oznamovací povinnost pro členy o jakémkoli opatření**, které ovlivňuje obchod - mechanismus prověrek obchodních politik
- **řešení obchodních sporů**

Světová obchodní organizace (World Trade Organization, WTO)

Nejvyšší orgán WTO je **konference ministrů** (schází se nejméně 1x za 2 roky), jedná se o jednotlivých „modalitách“

Mezi konferencemi – většinu pravomocí má **Generální rada** – a pod ní – **Rada pro zboží, Rada pro služby, Rada pro TRIPS (práva k duševnímu vlastnictví), Orgán pro řešení sporů, Orgán pro prověrku obchodních politik.**

Pro negociace je nejvyšší orgán Výbor pro obchodní jednání – pod ním – orgány speciálně zřízené pro jednání v jednotlivých oblastech.

Všechny orgány jsou tvořeny zástupci členů, každý člen se má právo zúčastnit jednání.

Předsedové výboru jsou voleni většinou na 1 rok z řad diplomatů ze stálých misí členů u WTO.

Pomocnou funkci má sekretariát.

Probíhají i **neformální jednání**, některá jsou přístupná pouze **pro vybrané členy**. Takováto jednání se nazývají jednání v „**Zelených pokojích (Green rooms)**“ podle barvy kanceláře generálního ředitele WTO.

Současné kolo jednání o liberalizaci MO

- zahájeno v **Kataru v roce 2001 (Dohá, Dauhá) – DDA - Doha Development Agenda**

Rozvojový aspekt

zohlednění zájmů rozvojových zemí a jejich větší zapojení do vzájemně výhodné mezinárodní směny

Princip jednotného závazku

zájmy a ústupky mohou být vyvažovány křížem přes jednotlivé oblasti obchodu, přičemž „**pokud není sjednáno vše, není sjednáno nic**“ – dosažení vyvážených kompromisů

2003 Mexiko rozsah redukován na nejvýznamnější oblasti – zemědělství, obchod průmyslovými výrobky, služby a některá pravidla obchodování

Liberalizace obchodu zemědělskými výrobky vyspělých zemí X otevření trhů rozvojových zemí.

Rozhodujícími subjekty v jednání – Brazílie, Indie, USA, EU, Kanada, Japonsko, Čína.

2005 Hong Kong 6. Konference - **Dohoda o odstranění exportních zemědělských subvencí do roku 2013 – v polovině roku 2006 dohoda zmrazena.** Nejistá situace v mnohostranných jednáních vedla k následným dohodám o volném obchodu mezi jednotlivými zeměmi a k řadě preferenčních a nepřehledných vztahů.

2008 jednání v Ženevě dohody o liberalizaci byly velmi blízko - skončilo fiaskem.

WTO a mnohostranný obchodní systém

Mnohostranný obchodní systém

Soubor pravidel pro uplatňování nástrojů obchodní politiky a obchodních závazků jednotlivých států založených na jednotných všeobecných principech.

Rámec je dán obchodními politikami zemí – členů **WTO** – Světové obchodní organizace.

Rozvoj - poválečné úsilí o **liberalizaci mezinárodního obchodu a vyloučení protekcionismu**.

Základ - jednání o **snížení cel a odstranění ostatních překážek** (nejprve mezi 15 a potom 23 státy včetně tehdejšího Československa) – paralelně probíhaly úvahy o vytvoření mezinárodní obchodní organizace.

Výsledek jednání shrnut do **Všeobecné dohody o clech a obchodu v roce 1947 (GATT)**.

Na Konferenci o obchodu a zaměstnanosti Hospodářské a sociální rady OSN (1947) vytvořena **charta mezinárodní obchodní organizace** – **nebyla však ratifikována**.

Až **do roku 1994** se mnohostranný obchodní systém opíral **pouze o GATT**.

Světová obchodní organizace WTO se sídlem v Ženevě vznikla v roce **1995** jako instituce **mimo systém OSN**.

Základní principy mnohostranného obchodního systému

Nediskriminace

nepodmíněná aplikace **doložky nejvyšších výhod** – všechny (i speciální) výhody poskytnuté členem členovi musí být poskytnuty i ostatním členům WTO (některé výjimky – u preferencí rozvojovým zemím a u nekalých praktik)

Národní zacházení – stejné zacházení k domácímu i dovezenému zboží, službám, k domácím a zahraničním subjektům a právům k duševnímu vlastnictví

Volný obchod a jeho postupná liberalizace

snižování **celních tarifů** průmyslového zboží, **odstraňování netarifních opatření**, **liberalizace v obchodu se zemědělskými produkty, službami a právy k duševnímu vlastnictví**

Předvídatelnost

Nepřekročitelné závazky - příslib státu, že nezvýší obchodní bariéru zvýšením celní sazby nebo nesníží nebo nezavede dovozní kvótu

Princip spravedlivé hospodářské soutěže

vytvoření **spravedlivých podmínek obchodu při současném povolení protekcionistických opatření při nekalé soutěži**

Podpora rozvoje a ekonomických reforem

snaha o zajištění **reciprocity výhod pro všechny** – **pomoc rozvojovým zemím** zapojit se do světového obchodu a získávat stejné výhody jako vyspělé země

Pravidla mnohostranného obchodního systému

Smluvní základ – **dohody WTO**, rozhodnutí, příloh a vysvětlení v 5 základních oblastech: **obchod zbožím, se službami, práv k duševnímu vlastnictví, řešení obchodních sporů, prověrek obchodních politik** (také vícestranné dohody o vládních zakázkách a o civilním letectví).

Závazky

Obsaženy v **listinách závazků – pro zboží** - tarify MFN („most favoured nation“), tarifní kvóty zemědělských výrobků, tarify MFN pro ostatních výrobky, preferenční tarify, závazky v netarifních opatřeních, závazky na snížení subvencí a domácích podpor v zemědělství a pro služby (**Uruguajské kolo** negociací 1994).

Pravidla obsažena v **Mnohostranných dohodách** o zboží, kam patří **Dohoda GATT** (General Agreement on Tariffs and Trade), dohoda o zemědělství, o sanitárních a fytosanitárních opatřeních, o technických překážkách obchodu, o investičních opatřeních, o antidumpingu, o celním ohodnocení, o inspekci před naloděním, o pravidlech původu, o dovozních licencích, o subvencích a vyrovnávacích opatřeních, o ochranných opatřeních.

Obchod průmyslovým zbožím – neexistuje žádná specifická dohoda, platí GATT, problém u rozvojových zemí – nezávazné celní sazby – růst nahoru není omezen.

U **obchodu se zemědělskými produkty** nebyl GATT dodržován, proto **byla vytvořena specifická dohoda** – obsahuje pravidla a závazky ve třech oblastech:

Přístup na trh – řešeny celní sazby a netarifní nástroje s přímou vazbou na obchod – provedena tarifkace netarifních nástrojů – jestliže domácí cena byla o 50% vyšší než na světových trzích, bylo ohodnoceno jako 50% celní sazba. Výsledek – vyspělé země se zavázaly snížit tarify o 36%, rozvojové o 24%.

Domácí podpory – pobídky ke zvýšení výroby – tj. v podstatě subvencování vývozu a omezení dovozu
Podpory s přímou vazbou na výrobu – „amber box“ – zakázány.

Vývozní podpory – zakázány až na ty, které existovaly před dohodou. Státy se zavázaly snížit vývozní podpory o 36% (rozvojové státy o 24%) a zároveň snížit objem subvencovaného vývozu, úplné zrušení podpor vývozu – do r.2013.

Uvolnění trhů států má být doprovázeno **ochranou zdraví spotřebitelů bez skrytého protekcionismu**.

Pravidla zahrnuta do dohod - o technických překážkách obchodu (normy a standardy) a - o sanitárních a fytosanitárních opatřeních (ochrana zdraví lidí, zvířat a rostlin). Cílem je harmonizace těchto opatření

Dodržování MFN je povinné, výjimky – zvýšení celních sazeb možné pouze jako obrana proti dumpingovému dovozu, proti subvencovanému dovozu a na dočasnou ochranu domácího průmyslu.

Do MOS zahrnut až v roce 1995 – pravidla shrnuta v **GATS – Všeobecné dohodě o obchodu se službami** – státy **nejsou povinny přijmout ve všech sektorech služeb – 12 sektorů**, které jsou předmětem mezinárodního obchodu, vyloučeny jsou vládní služby. Definovány způsoby, jakými obchod probíhá – dodávka přes hranice (telefonní hovor), spotřeba v zahraničí (turistika), přítomnost právnických osob na cílovém trhu (bankovníctví), přítomnost fyzických osob (konzultanti).

Platí **doložka MFN** – některé výjimky a omezení – např. **národní zacházení aplikováno pouze na sektory, kde se stát zavázal k otevření trhu**. Sektory od sebe velmi odlišné – odlišují se i pravidla, např. finanční sektor – řada omezení, telekomunikace bez omezení, letecká doprava z GATS vyloučena.

Práva k duševnímu vlastnictví

Pravidla jsou shrnuta do **Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví - TRIPS**, do mnohostranného obchodního systému zahrnuty v roce **1995** – upravují **ochranu práv autorských, patentový, práv k ochranným známkám, zeměpisným označením, průmyslovým vzorům, integrovaným obvodům, obchodním tajemstvím a oblast vynucení těchto práv**. Nejde o závazky, pouze o minimální standardy, státy se mohou rozhodnout o vyšší ochranu. Dohoda TRIPS se stala závaznou i pro nečleny WTO, **neumožňuje doložku MFN**.

Urovnání sporů

Vědomě i nevědomě mohou jednotlivé státy přijmout zakázaná opatření nebo opatření na hraně přípustnosti a stát – obchodní partner se cítí poškozen. **Systém řešení sporů** je založen na jasně definovaných pravidlech a časových limitech, obchodní **spory týkající se obchodních politik jsou řešeny pouze v rámci WTO, nejsou postupovány žádným dalším právním institucím**. **Přednost má řešení sporu prostřednictvím jednání a konzultací, rozhoduje tzv. panel** – tribunál 3-5 expertů pro oblast, kde vznikl spor. Pokud panel rozhodne o odstranění opatření - povinnost respektovat, spor má být ukončen do 1 roku, do 15 měsíců v případě odvolání. **Některé spory se táhnou i několik let**.

Aktualita

Rusko se chystá vystoupit z WTO a WHO

17. 5. 2022, 17:42 – Moskva

Ruské ministerstvo zahraničí poslalo Státní dumě, dolní komoře ruského parlamentu, návrhy na vystoupení Ruska ze Světové obchodní organizace (WTO) a Světové zdravotnické organizace (WHO), napsal v úterý na svém webu list Kommersant s odvoláním na místopředsedu sněmovny.

Ruské úřady jsou přesvědčeny, že sankce Západu vůči Rusku ničí systém pravidel WTO. Již 14 členů této organizace zbavilo Rusko režimu největších výhod.

www.novinky.cz

Aktualita

Čína zahájila v rámci WTO spor kvůli omezení vývozu čipů z USA

16. 12. 2022, 8:41 – Ženeva

Čína oficiálně zahájila u Světové obchodní organizace (WTO) obchodní spor se Spojenými státy. Napadla rozhodnutí Washingtonu omezit vývoz čipů. Oznámila to ve čtvrtek WTO.

Čínské ministerstvo obchodu začátkem týdne informovalo, že podává stížnost u WTO, protože americká omezení ohrožují stabilitu globálních průmyslových dodavatelských řetězců a brání normálnímu mezinárodnímu obchodu s čipy. Označilo postup USA za typickou praxi obchodního protekcionismu. USA podle Pekingu zneužívají doložku o výjimkách týkající se národní bezpečnosti, která umožňuje udělit výjimku ze závazků vůči WTO právě z důvodu národní bezpečnosti.

www.novinky.cz

Aktualita

Public Forum 2023 to examine how trade can contribute to a greener, more sustainable future

30 March 2023 The WTO's annual Public Forum, to be held from 12 to 15 September 2023, will focus this year on how trade can contribute to a greener, more sustainable future. The Forum will examine in particular how the services sector, digitalisation and inclusive trade policies can support **global environmental goals** and help combat **the climate crisis**.

https://www.wto.org/english/news_e/news_e.htm

Zaseklá WTO. Globální konference o obchodu nepřinesla žádný průlom

Autor: [Ondřej Plevák](#) | [EURACTIV.cz](#)

7. 3. 2024

Na pravidlech založený systém mezinárodního obchodu je pod čím dál větším tlakem a světoví hráči se **nedokážou** na žádných zásadních reformách **dohodnout**. Tak by se dala shrnout nedávná **konference Světové obchodní organizace v Abú Dhabí**.

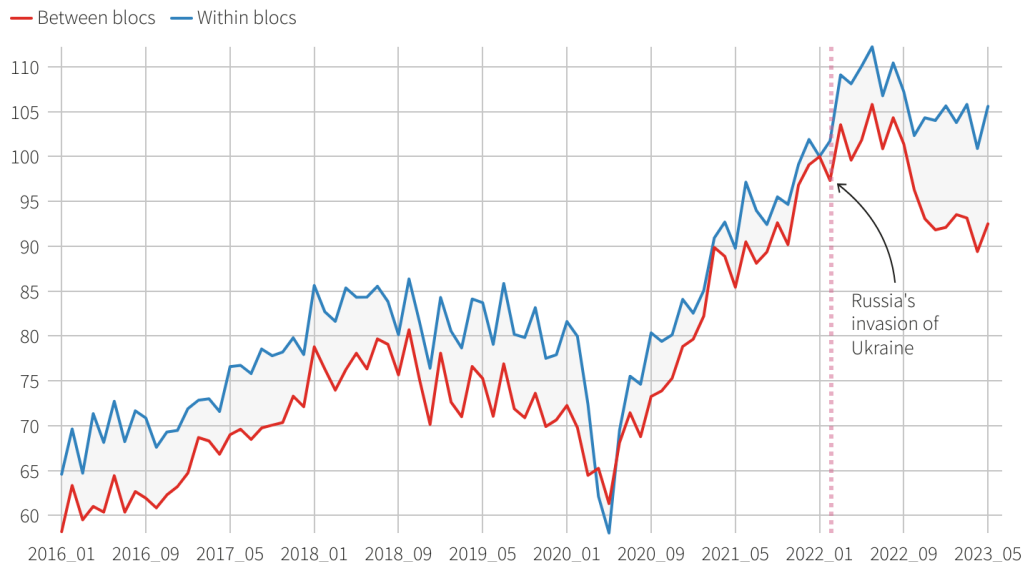
Rostoucí geopolitické napětí a obavy o ekonomickou bezpečnost totiž vedou ke **vzájemným sankcím a k protekcionismu**. Dva roky po ruské invazi na Ukrajinu se **jasně ukazuje**, že **se světová ekonomika rozpadá na dva samostatné bloky** a že **multilaterální obchodní pravidla**, která byla základním kamenem obchodu téměř 30 let, **jsou v ohrožení**.

Světová obchodní organizace varovala, že **naprostá fragmentace do dvou soupeřících bloků** by **snížila globální ekonomiku o 5 %**, přičemž nejvíce by tím utrpěly rozvojové země. V tomto extrémním scénáři by se Spojené státy a Čína a jejich spojenci zapojili do **bipolární obchodní války** a příslušné bloky by si stanovily **vlastní pravidla bez ohledu na mnohostranné dohody**.

Global trade rift widening as Ukraine war passes two-year mark

By [Philip Blenkinsop](#)
February 22, 2024

Trade within and between geopolitical blocs

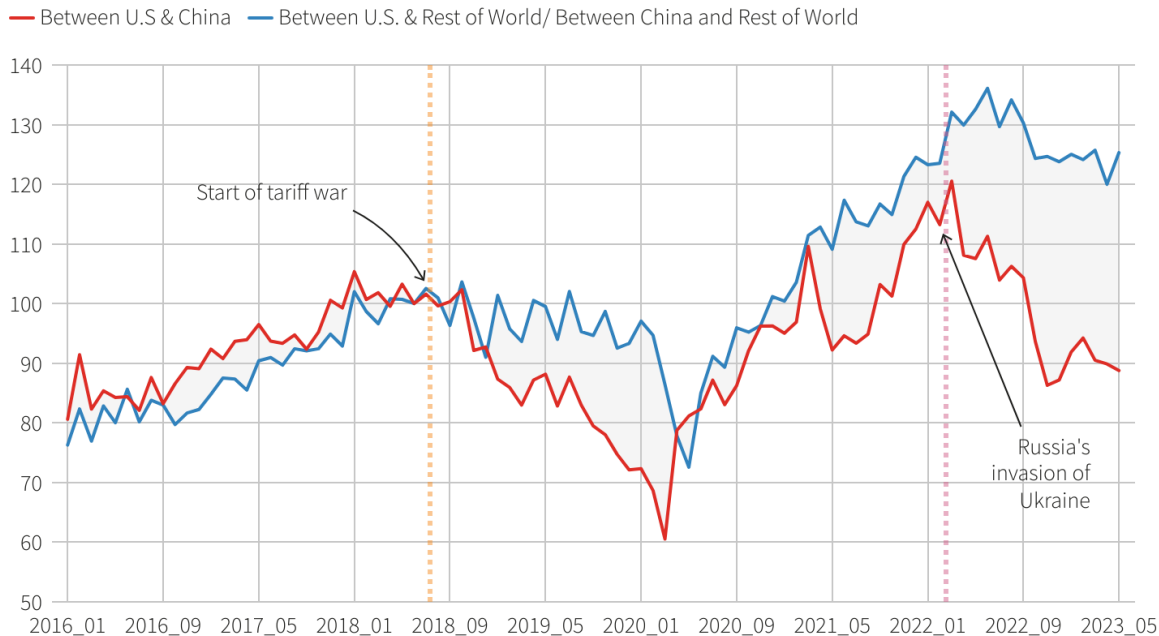

Note: Seasonally adjusted volumes, with Russia, Belarus and Ukraine excluded, base of 100 in Jan 2022

Source: WTO. using Trade Data Monitor

Americko-čínský obchod

U.S.-China decoupling - bilateral trade vs trade with others

Note: Seasonally adjusted volumes. Russia, Belarus, Ukraine excluded, base of 100 in June 2018
Source: WTO based on Trade Monitor Data

Další organizace vzešlé z tzv. Brettonwoodské dohody

(červenec 1944 Brettonwoodský měnový systém/dohoda - fixní kurzy zúčastněných měn vázané na dolar směnitelný za zlato – tzv. *standard ekvivalence dolaru a zlata*)

Mezinárodní měnový fond - IMF

- 1944 podpis dohody v Bretton Woods v New Hampshire v USA (44 zemí)
 - prosinec 1945
 - 1. březen 1947 – zahájeny první fin. operace
- Obrana před další hospodářskou krizí - základ pro **stabilní mezinárodní měnové a úvěrové vztahy**

Mezinárodní měnový fond - IMF

Hlavní sídlo – Washington

Členem je 188 států

Hlavní řídicí orgán: Sbor guvernérů

Hlavní výkonný orgán: Sbor ředitelů

Podmínky účasti státu v IMF:

Vklad odvozující se od vyspělosti ekonomiky

25% ve zlatě

75% v národní měně členského státu

Cíle a úkoly

Umožnit konzultace v měnových otázkách

Stabilizovat měnové kurzy

Vytvořit **mnohostrannou mezinárodní platební soustavu**

Poskytovat **devizové úvěry**

Ustálení globální ekonomiky

Fungování mezinárodního finančního systému

Usnadňuje mezinárodní měnovou spolupráci

Podporuje stabilitu směnných kurzů

Poskytování úvěrů členským státům

Poskytování poradenské pomoci svým členům

Další organizace vzešlé z tzv. Brettonwoodské dohody

Skupina Světové banky - WBG

WORLD BANK GROUP

- Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
International Bank for Reconstruction and Development – **IBRD**
- Mezinárodní sdružení pro rozvoj
International Development Association – **IDA**
- Mezinárodní finanční korporace
International Finance Corporation – **IFC**
- Agentura pro mnohostranné investiční záruky
Multilateral Investment Guarantee Agency – **MIGA**
- Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů
International Centre for Settlement of Investment Disputes – **ICSID**

Další organizace vzešlé z tzv. Brettonwoodské dohody

Vývoj cílů WBG

- Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
 - **poskytování finanční a technické pomoci** při **poválečné rekonstrukci**
 - rozvoj infrastruktury
- **70. léta**
 - orientace a dovršení přechodu na podporu **rozvojového světa**
 - důraz na rozvoj a přilákání **zahraničních investic**
- **Dlouhodobě udržitelný hospodářský růst, boj s chudobou** - rozvoj vzdělanosti, zdravotnických služeb, vytváření nových pracovních míst, podpora zemědělství, ...

Další organizace vzešlé z tzv. Brettonwoodské dohody

Zaměření agencí WBG

- **Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj** (1944; 184 země)
 - **dlouhodobé investiční úvěry** úvěruschopným zemím na rozvojové projekty
- **Mezinárodní sdružení pro rozvoj** (1960; 173)
 - 77 nejchudších zemí světa (39 z nich v Africe)
 - **bezúročné úvěry**, splatnost 35-50 let (dostupnost základního vzdělání, rozvoj zemědělství, ...)
 - princip solidarity

Další organizace vzešlé z tzv. Brettonwoodské dohody

Zaměření agencí WBG

- **Mezinárodní finanční korporace** (1956; 184)
 - financuje **rozvoj soukromého sektoru v rozvojových zemích**; konzultační činnost
- **Agentura pro mnohostranné investiční záruky** (1988; 181)
 - poskytování **záruk soukromým investorům** za ztráty způsobené realizací politických rizik
- **Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů** (1966; 151)
 - **urovnává a rozhoduje spory** mezi investory a vládami zemí, kam jejich investice směřují; publikace

Další mezivládní organizace související s MO

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

- Mezivládní organizace 38 ekonomicky nejrozvinutějších (?) států na světě
- Vznik v roce 1947 jako Ekonomický výbor > 1948 -1952 OEEC (Organizace pro ekonomickou spolupráci – administrace Marshallova plánu) > **1961 transformace na OECD**
- Sídlo sekretariátu v Paříži
 - Vznikla na základě dohod mezi vládami průmyslově vyspělých demokratických zemí
 - Členské země respektují určité shodné principy:
 - tržní systém hospodářství
 - pluralitní demokracie
 - dodržování lidských práv

Další mezivládní organizace související s MO

Banka pro mezinárodní transakce - BIS

- Nejstarší instituce v Evropě
- Banka centrálních bank
- Vznik: 17. května 1930
- Sídlo: Basilej, Švýcarsko
- Pobočky: Hong Kong, Mexico City
- Počet členů: 60

Současné cíle:

- přispívání k **finanční a měnové stabilitě**
- poskytovat **fórum pro diskusi a analýzu finančních politik (statistika) centrálním bankám a finančním institucím**
- zabývat se výzkumem ve finanční a měnové oblasti
- poskytovat krizové financování k podpoře mezinárodních měnových systémů

Původní účel:

technické zajištění válečných reparací

Německa, poskytování mezinárodních úvěrů na **financování reparací** a na **podporu spolupráce centrálních bank**

Další mezivládní organizace související s MO

Světová celní organizace - WCO

Nezávislá mezivládní **organizace zaměřená na celní záležitosti** jejíž úkolem je zvýšit efektivitu a účinnost celních správ.

Datum vzniku: 1952 (1994)
Počet členů: 17 zakládajících, 182 v současnosti
Sídlo: Belgie, Brusel

- ❖ Zjednodušení a sladění celních sazebníků
- ❖ Bezpečnost dodavatelského řetězce
- ❖ Usnadnění mezinárodního obchodu
- ❖ Kontrola dodržování celních činností
- ❖ Zamezení padělání dokumentů
- ❖ Udržení globálního celního programu
- ❖ Udržení mezinárodního harmonizovaného systému klasifikace zboží
- ❖ Správa technických aspektů dohod WTO o celní hodnotě a pravidlech původu

Další mezivládní organizace související s MO

UNIDROIT

*INTERNATIONAL INSTITUTE FOR THE UNIFICATION OF PRIVATE LAW
INSTITUT INTERNACIONAL POUR L'UNIFICATION DU DROIT PRIVE*

- nezávislá mezivládní organizace se sídlem v Římě založená roku 1926
- **souhrn pravidel speciálně upravených pro potřeby mezinárodních obchodních transakcí**
- cílem je vytvořit souhrn norem k celosvětovému použití, nehledě na právní tradice, ekonomické a politické podmínky
- - 63 členů

Další mezivládní organizace související s MO

Organizace spojené s OSN

UNCTAD Konference OSN o obchodu a rozvoji (United Nations Conference on Trade And Development)

- Ustanovena Valným shromážděním OSN v roce 1964 (první konference se udála v Ženevě)
- Sestává ze 194 členských států, zasedá každé 4 roky
- Roční rozpočet činí 68 milionů \$ z řádného rozpočtu OSN a 40 milionů \$ z mimorozpočtových fondů
- cca 400 zaměstnanců
- Od svého založení je jejím cílem **posilování obchodu a ekonomického růstu zejména v rozvojových zemích** a podporuje jejich integraci do světové ekonomiky
- působí jako fórum pro mezivládní jednání, podporované diskusemi s experty a výměnou zkušeností, s cílem dosažení konsensu
- provádí výzkum, strategické analýzy a sběr dat pro jednání vládních představitelů a expertů

Další mezivládní organizace související s MO

Organizace spojené s OSN

Světová federace obchodních míst

(World Trade Point Federation, **WTPF**)

UNCTAD také vytvořil světovou síť obchodních míst (Global Trade Point Network). Obchodní místa poskytují obchodní informace a služby a pomáhají při zavádění elektronické obchodní praxe. Síť se v roce 2000 institucionalizovala (viz dále World Trade Point Federation).

Vznik 2000 na základě inovačního programu UNCTAD, sídlo v Ženevě

100 obchodních míst („obchodních bodů“ – ve více než 70 zemích světa, např. v Itálii 7), v ČR se nepodařilo založit (Trade Division, Ministry of Industry and Trade, Prague, Czech Republic?).

Cíl – celosvětová podpora malých a středních podniků v oblasti obchodu, podpora při vstupu na světové trhy

Vstup do databáze WTPF dává partnerům možnost:

- využívat pro poradenskou činnost síť již existujících obchodních bodů
- získat přímý přístup k příslušným partnerům se znalostmi daného teritoria
- získat kontakty na nové obchodní partnery a klienty v regionech s obchodními body
- přilákat zákazníky obchodních míst v současné době obsahující 43.000 společností
- být spojen s rozvíjející se sítí pod hlavičkou organizace Spojených národů
- snížit pořizovací náklady na získání nového zákazníka
- profitovat ze společného budování značky a nezávislé reklamy
- investovat do dalších projektů se ziskovým potenciálem
- vyhledávání obchodních partnerů prostřednictvím sítě TPN – Trade Point Network

Expansi přístup na mezinárodní trhy a k informacím o investicích ve světě

- mít možnost, v rámci systému elektronických obchodních příležitostí, zadávat a přijímat obchodní poptávky a nabídky, a to zcela zdarma

Další mezivládní organizace související s MO

Organizace spojené s OSN

UNCITRAL

United Nations
UNCITRAL

Komise OSN pro **mezinárodní obchodní právo**

(United Nations Commission on International Trade Law)

- založena Rezolucí valného shromáždění (VS) Organizace spojených národů (OSN) 17. 12. 1966
- s cílem napomoci odstranit překážky mezinárodního obchodu, a to podporou rozvoje harmonizace a unifikace mezinárodního obchodního práva.
- zaměřuje na sjednávání unifikačních vzorových předpisů, mnohostranných mezinárodních úmluv, legislativních doporučení, poskytování informací o judikátech vycházejících z jednotlivých unifikačních dokumentů, technickou pomoc právních reforem a na pořádání regionálních a národních seminářů.

Sídlo je ve Vídni.

V současnosti má 60 členů volených VS na 6 let (každé tři roky se volí 1/2).

Další mezivládní organizace související s MO

Organizace spojené s OSN

UNDP

Rozvojový program OSN
(United Nations Development Programme)

- založeno v roce 1965
- sídlo v New Yorku
- působí ve více než 170 zemích
- cíl: **trvale udržitelný lidský rozvoj** → odstranit chudobu, snížit sociální nerovnosti, posilovat postavení žen, předcházet krizím, bojovat za mír...

Další mezivládní organizace související s MO

Organizace spojené s OSN

UNIDO

Organizace OSN pro rozvoj průmyslu (United Nations Industrial Development Organization)

- Hl. cíl: urychlovat **industrializaci rozvojových, ale i ekonomicky vyspělých zemí**
- 17.11.1966 – založení (autonomní orgán)
- Sídlo: Vídeň
- 174 členů
- Jednou za dva roky – generální konference -> schválení rozpočtu, pracovní program organizace
- Průmyslová rada – 53 států , ČR je v letech 2012-15 členem Rady pro průmyslový rozvoj

Další mezivládní organizace související s MO

Organizace spojené s OSN

UNEP

Program OSN pro **životní prostředí**
(United Nations Environment Programme)

Založen v r. 1972 Valným shromážděním OSN

Posláním stimulovat a koordinovat akce na ochranu životního prostředí

Činnost zaměřena na:

- ochranu atmosféry, opatření proti změně klimatu
- poškozování ozonové vrstvy a znečišťování ovzduší
- ochranu kvality vod, oceánů a mořských pobřeží
- opatření proti odlesňování a rozšiřování pouští
- ochranu biologické rozmanitosti
- uplatňování technologií nenarušujících životní prostředí
- zpracování odpadů a zacházení s chemikáliemi způsoby nepoškozujícími životní prostředí a ochrana lidského zdraví
- 58 členských států

Další mezivládní organizace související s MO

Organizace spojené s OSN

UNECE

(United Nations Economic Commission for Europe)

- Založeno 1947 – podpora **Panevropy**
 - 56 členských států
 - Regionální komise OSN
 - Sídlo v Ženevě
 - Komunikační fórum mezi státy
- Hlavní cíl:
- Podpora vzájemná ekonomická spolupráce čl. států
- Stanovuje:
- Normy, standardy, konvence
za účelem usnadnění obchodu v regionu i mimo něj
 - Financováno OSN

Další mezivládní organizace související s MO

Organizace spojené s OSN

Světová organizace duševního vlastnictví -

WIPO (The World Intellectual Property Organization)

- Vznikla r. 1967, pod hlavičkou OSN
- Sídlo v Ženevě ve Švýcarsku
- V současné době 184 členů (země v OSN)
- Hlavním řídicím orgánem je valné shromáždění – z každého státu 1 zástupce
 - **Dozor v oblasti ochrany autorských práv**
 - literární, hudební, umělecká a fotografická díla
 - **Ochrana v oblasti průmyslového vlastnictví**
 - patenty, ochranné známky, označení původu

Nevládní organizace a MO

Mezinárodní obchodní komora - ICC

(International Chamber of Commerce)

Celosvětová organizace – **sdrhuje podnikatelské subjekty nebo jejich asociace** (cca 7000 členů) z cca 130 zemí

Sídlo v Paříži

Vznik 1919

Cíl – **podpora otevřeného mezinárodního obchodu, investic a tržní ekonomiky**

Činnost:

vytváření jednotných pravidel v obchodních a finančních operacích

šíření standardních mechanismů

harmonizace obchodní praxe

Využití pravidel je dobrovolné, závaznými se stávají, pokud jsou zahrnuty do smluvních dokumentů podnikatelských subjektů

Mezinárodní pravidla pro výklad dodacích položek - Incoterms

Jednotné zvyklosti a pravidla pro dokumentární akreditivy

Pravidla pro dluhopisy

Mezinárodní kodex pro přímý marketing

V rámci ICC – Mezinárodní rozhodčí soud – řeší spory plynoucí z obchodního styku

Děkuji za pozornost!